

DATOS IDENTIFICATIVOS

Necesidades educativas especiales asociadas á discapacidade intelectual

Materia	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual			
Código	O05G120V01931			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, necesidades e intervención educativa do alumnado con discapacidade intelectual. Fundaméntase nas principais achegas teóricas e investigacións máis recentes sobre esta discapacidade.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos

C4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Capacitar aos estudantes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	A1	B1	C8	D2
	A2	B12	C17	D7
	A3		C23	D8
	A4		C62	D9
	A5		C64	D13
			C67	D16
Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.	A1	B1	C6	D1
	A2	B4	C8	D2
	A3	B5	C11	D8
	A4	B6	C12	D9
	A5	B10	C15	D16
			C17	
			C23	
			C62	
Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	A1	B1	C12	D2
	A2	B6		D8
	A3			D9
	A4			
	A5			
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A1	B4	C4	D2
	A2	B7	C6	D8
	A3	B10		D9
	A4	B12		D14
	A5			

Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula.

A1 B4 C16 D1
A2 B7 C61 D2
A3 B10 C63 D7
A4 B12 D8
A5 D9
D13
D14
D15
D16

Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade, e respecto diso aos dereitos humanos.

A1 B4 C16 D1
A2 D2
A3 D7
A4 D8
A5 D9
D13
D14
D17

Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais

A1 B5 C13 D2
A2 B6 D7
A3 B10 D8
A4 D9
A5 D12
D13
D14
D15
D16

Identificar dificultades de aprendizaxe , informais e colaborar no seu tratamento.

A1 B7 C4 D2
A2 C20 D8
A3 D17
A4
A5

Contidos

Tema

Marcos teórico-conceptuais das NEE en nenos e nenas con discapacidade intelectual.

Marcos teóricos conceptuais da NEE
Definición de discapacidade intelectual

Definicións actuais, enfoques multidimensionais da discapacidade intelectual.

As dificultades de aprendizaxe no alumnado con discapacidade intelectual.

Diagnostico e clasificación da discapacidade intelectual
Funcionamento intelectual e a súa avaliación. Conduta adaptativa e a súa avaliación. Aproximación multidimensional á clasificación da discapacidade intelectual.

Procedementos de avaliación e identificación das dificultades en estudantado con discapacidade intelectual.

Sistemas de apoio á discapacidade intelectual
As necesidades de apoio das persoas con discapacidade intelectual.
O concepto de apoio e de necesidades de apoio.
Características educativas do alumnado con discapacidade intelectual.

Procedementos de intervención no contexto da discapacidade intelectual
Implicacións educativas da discapacidade intelectual.

Boas prácticas na educación do alumnado con discapacidade intelectual.

Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da discapacidade intelectual.

Métodos cuantitativos e cualitativos en investigación en discapacidade intelectual.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	30	48
Aprendizaxe colaborativa	10	8	18
Resolución de problemas	22	60	82
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	A profesora explica todos e cada un dos temas da materia e resolverá as dúbidas do alumnado.
Aprendizaxe colaborativa	En cada tema e durante o desenvolvemento das sesións de explicación dos contidos, plantearanse actividades de aula para traballar en grupo a través de estruturas cooperativas.
Resolución de problemas	En cada tema faranse actividades prácticas e exercicios que se supervisarán semanalmente e que se avaliarán de forma quincenal.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A profesora resolverá persoalmente de xeito individual ou grupal as dúbidas ou aclaracións planteadas polo alumnado durante o desenvolvemento das explicacións de cada tema.
Aprendizaxe colaborativa	Antes, durante e ao finalizar cada unha das actividades de aula planteadas en base a estruturas cooperativas de traballo, a profesora resolverá persoalmente calquera dúbida ou aclaración formulada polo alumnado.
Resolución de problemas	En cada actividade práctica ou problema a resolver para cada tema, a profesora acompañará e guiará ao alumnado na resolución dos mesmos aportando documentación, feedback, exemplos, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Aprendizaxe colaborativa	Actividades de aula en estruturas cooperativas.	20	A2	B5	C11	D1
			A3	B7	C13	D2
			A4	B10	C16	D7
			A5	B12	C17	D8
					C20	D9
						D12
						D13
						D14
						D15
						D16
Resolución de problemas	Actividades prácticas e resolución de mini supostos.	40	A1	B1	C4	D1
			A2	B4	C6	D2
			A3	B5	C8	D7
			A4	B6	C11	D8
			A5	B7	C12	D9
				B10	C13	D12
				B12	C15	D13
					C16	D14
					C17	D15
					C20	D16
					C23	D17
					C61	
					C62	
					C63	
					C64	
					C67	
Exame de preguntas obxectivas	Proba de elección múltiple.	40	A1	B1	C4	D12
			A2	B6	C6	D16
			A3	B12	C8	
			A4		C11	
			A5		C15	
					C17	
					C64	

Outros comentarios sobre a Avaliación

As actividades prácticas e tarefas de aula serán entregados e avaliados nas datas establecidas no cronograma da materia presentado o 1º día de clase (dispoñible en moovi, espazo da materia).

As probas de avaliación faranse ao finalizar a materia. Pódese consultar día/hora/lugar das probas na páxina web da Facultade (apartado datas exames) para cada convocatoria (xuño, xullo).

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia (avaliación continua) ou non (avaliación global) ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade,

non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, aprobadas nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

American Psychiatric Association, **Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales (DSM-V)**, 2014

Asociación americana de discapacidades intelectuales y del desarrollo, **Discapacidad Intelectual**, Alianza, 2021

Bassedas, E., **Alumnado con Discapacidad Intelectual y Retraso en el Desarrollo**, Graó, 2010

Deaño, M., **D.N.:CAS. Sistema de Evaluación Cognitiva (adaptación española)**, Gersam, 2005

<https://icd.who.int/browse11/l-m/es#/http%3a%2f%2fid.who.int%2fcd%2fentity%2f334423054>, **CIE-11**, OMS, 2019

Verdugo, M. A., Arias, B. y Navas, P. (Adaptación Española), **DABS. Escala de Diagnóstico de Conducta Adaptativa**, TEA, 2021

Wechsler, D., **Escala de Inteligencia Wechsler para niños-V. WISC-V**, Pearson, 2015

Bibliografía Complementaria

Gallego, J. L., **La escritura de escolares con Discapacidad Intelectual**, Pirámide, 2022

García-Alba, J., Esteba-Castillo, S. y Viñas-Jornet, M., **Neuropsicología de la discapacidad intelectual de origen genético**, Síntesis, 2018

<https://creena.educacion.navarra.es/web/necesidades-educativas-especiales/equipo-de-psiquicos/discap>, **Discapacidad Intelectual**,

<https://www.juntadeandalucia.es/educacion/portals/web/protocolo-neae>, **Protocolo NEAE**,

Verdugo, M.A. (Director), **SIGLO CERO, Revista Española sobre Discapacidad Intelectual**, 2020

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas externas: Practicum/O05G120V01981

Traballo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/O05G120V01204

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).